

دائرة المعارف سیعری

راهنمای مسافران و زائران

محمد حسین قزوینی

سرشناسه:	رستگار، محمد حسین
عنوان و پدیاور:	دایره المعارف سفر: راهنمای مسافران و زائران
مشخصات نشر:	تهران: ارمغان طوبی، ۱۳۸۶.
مشخصات ظاهری:	۴۵۲ ص، مصور، جدول
شابک:	۹۶۲-۷۶۷۱-۹۹-۷
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
موضوع:	مسافرت، مسائل متفرقه
رده بندی کنگره:	G ۱۵۷/د۵۲
رده بندی دیویی:	۹۱۰/۲۰۲
شماره کتابخانه ملی:	۴۱۱۵۳-م

دائرة المعارف سفر

راهنمای مسافران و زائران

تألیف: محمد حسین رستگار

ناظر چاپ: علی حاجی تقی
شمارگان: ۳۰۰۱ جلد
چاپخانه: انتشار المهدی

ناشر: انتشارات ارمغان طوبی
صفحه، وزیری
چاپ اول، ۱۳۸۶

ISBN: 978-964-7671-99-6

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۶۷۱-۹۹-۶

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

مقدمه ۱۳

فصل اول: اهمیت سفر و گردشگری ۱۵

اهمیت سفر و گردشگری ۱۷

تاریخچه سفر در ایران ۲۰

تعریف سفر و مسافر ۲۳

انواع سفر ۲۶

فصل دوم: آداب سفر ۳۵

آداب سفر ۳۷

اعتقادات و تشریفات سفر ۴۵

اخلاق سفر ۴۶

آداب مشایعت و استقبال مسافر ۴۶

سفر در آئینه روایات ۴۸

نیت سفر ۵۰

اختیارات ایام سفر ۵۴

فصل سوم: ادعیه سفر ۵۵

دعا برای ایمن شدن ۵۷

مناجات سفر ۶۴

دعای سفر در ساعات مخصوص ۶۶

دعای صدقه سفر ۶۸

فصل چهارم: احکام شرعی سفر	۶۹
مسافت شرعی	۷۱
احکام نماز مسافر	۷۲
احکام روزه مسافر	۷۶
فصل پنجم: سفر الهی	۷۹
در بیان سفر قلبی و روحانی به سوی رب العالمین	۸۱
در آداب سفر به سوی حضرت دوست	۸۵
فصل ششم: سفر زیارت	۹۷
سفر زیارت	۹۹
تاریخچه سفر زیارت	۱۰۲
تشریفات سفر زیارت	۱۰۷
آداب زیارت	۱۰۹
توصیه‌های ایمنی به زائرین مسافر	۱۱۴
فصل هفتم: سفر حج	۱۱۷
سفر حج	۱۱۹
جلوه‌گاه وحدت	۱۱۹
احرام	۱۲۰
احکام طواف	۱۲۲
اعمال حج تمتع	۱۲۶
فصل هشتم: سفر آخرت	۱۳۵
سفر آخرت	۱۳۷
آداب سفر آخرت	۱۳۹

۱۴۱	 منازل سفر آخرت
۱۵۰	 هدایای سفر آخرت
۱۵۱	 فصل نهم: سفر سبز
۱۵۳	 سفر سبز
۱۵۵	 سفر به زندگانی «دیدار با عشایر»
۱۵۷	 فصل دهم: سفرهای فضائی
۱۵۹	 سفرهای فضائی
۱۵۹	 تاریخچه سفرهای فضائی
۱۶۰	 مهمترین فعالیت‌های فضایی
۱۶۷	 برنامه‌های آتی دنیای فضائی
۱۷۵	 فصل یازدهم: گردشگری مجازی
۱۷۷	 گردشگری مجازی
۱۸۲	 مراقبه، سفر به جهان ناشناخته‌ها
۱۸۷	 فصل دوازدهم: شیوه‌های سفر
۱۸۹	 شیوه‌های مسافرت
۱۹۰	 بخش اول: مسافرت با خودروی شخصی
۱۹۲	 بخش دوم: مسافرت با اتوبوس
۱۹۲	 حقوق قانونی مسافران و مسئولیت شرکتهای حمل و نقل
۱۹۸	 بخش سوم: تاریخچه سفرهای هوایی
۱۹۲	 تاریخچه سفرهای هوایی
۲۰۰	 تاریخچه هواپیمائی جمهوری اسلامی ایران «هما»
۲۰۴	 گروه هتل‌های «هما»

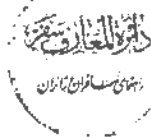
شرکت‌های دیگر هوایی.....	۲۰۵
محدودیت‌های پزشکی در سفرهای هوایی.....	۲۰۵
بخش چهارم: مسافرت با قطار.....	۲۰۶
تاریخچه راه‌آهن در ایران.....	۲۰۶
انواع قطارها از لحاظ توقف در ایستگاههای بین راه.....	۲۰۷
انواع قطارها از نظر کیفیت خدمات.....	۲۰۸
قطارهای عمومی.....	۲۱۰
قطارهای بین‌المللی.....	۲۱۲
مقررات توشه همراه مسافرین قطار.....	۲۱۳
تسهیلات سفر با قطار.....	۲۱۷
فروش بلیت قطار.....	۲۱۸
بخش پنجم: مسافرت از راه‌های آبی.....	۲۱۹
مسافرت‌های دریائی ایران.....	۲۲۱
فصل سیزدهم: مقررات گمرکی.....	۲۲۳
مقررات گمرکی مربوط به کالاهای همراه مسافر.....	۲۲۵
فهرست کالاهای مجاز همراه مسافرین.....	۲۲۵
ممنوعیت‌های کلی واردات و صادرات.....	۲۲۹
تشریفات ورود و صدور کالا.....	۲۳۱
مقررات گمرکی مربوط به ایرانیان مقیم خارج از کشور.....	۲۳۲
معافیت گمرکی.....	۲۳۲
فصل چهاردهم: امنیت در سفر.....	۲۳۹
امنیت در سفر.....	۲۴۱
ایمنی منزل در هنگام سفر.....	۲۴۱
نکات ایمنی وسیله نقلیه.....	۲۴۳

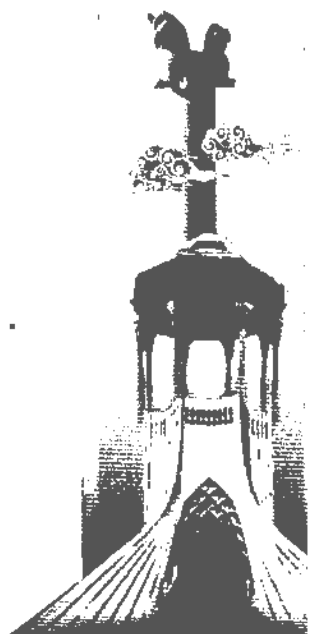

۲۲۹	فصل پانزدهم: بیمه
۲۵۱	بیمه چیست؟
۲۵۱	انواع بیمه
۲۵۱	بیمه‌های اتومبیل
۲۵۳	بیمه‌های حوادث
۲۵۳	انواع بیمه‌های حوادث
۲۵۴	بیمه باربری (حمل و نقل کالا)
۲۵۶	بیمه آتش‌سوزی واحدهای مسکونی
۲۵۷	فصل شانزدهم: تگاهی به چندواژه
۲۵۹	تگاهی به چند واژه
۲۶۰	مسافرت‌های بین‌المللی و داخلی کشور
۲۶۰	مسافرت‌های درون‌مرزی یا برون‌مرزی
۲۶۲	سازمان جهانی جهانگردی
۲۶۴	سازمان بین‌المللی هواپیمای کشوری
۲۶۵	اتحادیه بین‌المللی هواپیمایی (یاتا)
۲۶۶	شورای جهانگردی و مسافرت‌های جهانی
۲۶۷	اتحادیه هواپیمایی بین کشورهای حوزه اقیانوس آرام
۲۶۸	اکوتوریسم
۲۶۹	چارتر (پروازهای درستی)
۲۷۰	ویزا (روادید)
۲۷۱	فصل هفدهم: سفر در آینه فرهنگ
۲۷۳	بخش اول: داستانهای سفر
۲۷۳	پهلوان جهانگرد
۲۸۴	یک مال مانده و خرج سفر

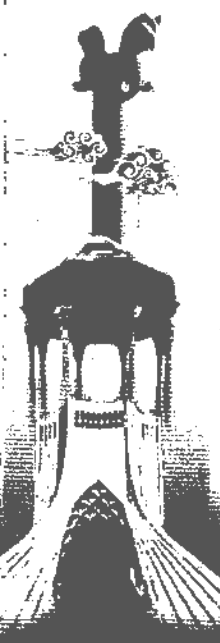

۲۸۵		اول رفیق آخر طریق
۲۸۷		سفر، خام را پخته می‌کند
۲۹۲		بخش دوم: شعرهای سفر
۲۹۲		در انتظار ورود محبوب از سفر
۲۹۴		سود سفر
۲۹۵		یار سفر کرده
۲۹۶		مسافرت محبوب
۲۹۸		بخدا می‌سپارمت
۲۹۹		نفرین به سفر
۳۰۰		خانه دوست کجاست؟
۳۰۱		طالب دیدار
۳۰۲		بخش سوم: ضرب‌المثلها و نکته‌های سفر
۳۰۲		ضرب‌المثلها و نکته‌های سفر
۳۰۹		فصل هجدهم: ایرانگردی
۳۱۱		ایران سرزمین جاوید من
۳۱۴		آذربایجان شرقی
۳۱۵		آذربایجان غربی
۳۱۶		اردبیل
۳۱۷		اصفهان
۳۱۸		ایلام
۳۱۹		بوشهر
۳۲۰		تهران
۳۲۲		چهار محال و بختیاری
۳۲۲		خراسان جنوبی

۳۲۳	خراسان رضوی
۳۲۵	خراسان شمالی
۳۲۶	خوزستان
۳۲۸	زنجان
۳۲۹	سمنان
۳۳۰	سیستان و بلوچستان
۳۳۱	فارس
۳۳۳	قزوین
۳۳۴	قم
۳۳۶	کردستان
۳۳۶	کرمان
۳۳۸	کرمانشاه
۳۴۰	کهگیلویه و بویراحمد
۳۴۱	گلستان
۳۴۲	گیلان
۳۴۴	لرستان
۳۴۵	مازندران
۳۴۷	مرکزی
۳۴۸	هرمزگان
۳۴۹	همدان
۳۵۰	یزد
۳۵۳	بلندترین کوههای ایران
۳۵۵	طولیترین رودهای ایران
۳۵۸	فاصله شهرهای ایران از یکدیگر

فصل نوزدهم: واحدهای اقامتی.....	۳۶۱
تاریخچه اقامتگاه و خدمات پذیرائی در ایران.....	۳۶۳
انواع اقامتگاه.....	۳۶۴
هتل.....	۳۶۴
بخش‌های مهم هتل.....	۳۶۵
فهرست هتلها و مهمانسراهای ایران به ترتیب استانها.....	۳۷۸
فصل بیستم: گروه مهمانسراها.....	۴۱۱
گروه مهمانسراهای ایرانگردی و جهانگردی.....	۴۱۳
امور فروش و رزرواسیون مرکزی.....	۴۱۳
گروه هتلهای هما (مرکز نگهداری جا).....	۴۱۳
گروه هتلهای پارس.....	۴۱۳
فهرست مهمانسراهای ایران.....	۴۱۳
فصل بیست و یکم: اطلاعات ضروری.....	۴۲۱
بخش اول: شماره تلفنهای ضروری.....	۴۲۳
اورژانس	
پلیس	
پلیس راهنمایی	
پلیس راه	
بخش دوم: اختلاف ساعت کشور با سایر کشورها.....	۴۲۴
بخش سوم: آدرس سایت‌های گردشگری.....	۴۲۶
فهرست‌ها.....	۴۲۹
نمایه موضوعی.....	۴۳۱
منابع و مأخذ.....	۴۳۹
نقشه‌ها و تصاویر.....	۴۴۵

مقدمه

آن سفر کرده که صد قافله دل همراه اوست

هر کجا هست خدایا بسلامت دارش
براستی سفر نوعی حرکت است. همچو ماهی که در برکه‌ای گرفتار آمده،
عزم دریا کردن و رها شدن است؛ و بسان پرنده عاشق و محبوس، از قفس
پرگشودن است. سفر جاری شدن چو آب و بر ساحل نشستن است؛ و سفر با
امید وصل جانان، از جان هجرت نمودن است.
سفر تجربه آموختن و فرهیخته شدن است. سفر به هر طریق و هر مقصد
که باشد شیرین‌ترین، جذاب‌ترین و لذت‌بخش‌ترین رویداد زندگی هر انسان
است.

اگر بگوئیم انسان همیشه مسافر است شاید سخن گزاف نگفته باشیم. از
زمانی که در صلب پدر بود تا در رحم مادر قرار گرفت. آنگاه که پای در
جهان فانی گذاشت تا بقای خویش در کسب معرفت حق و نیکوئی به خلق
جستجو کند، و سپس جسم او در خاک جای گرفت و روحش در ملکوت به
پرواز در آمد تا زمان گشودن دروازه قیامت فرا رسد و مشیت الهی او را
دربگیرد، نامه کردارش محاسبه شود و در جایگاه شایسته حال و اعمالش
ماوی گزیند.

پس انسان مسافری است بسوی پروردگار خویش، و اگر این سفر با امید

دائرة المعارف
سفر

به رحمت واسعة او و پیروی از راهنمایی‌های رسولانش باشد با همه رنج و مشقت راه، چه زیبا و شیرین است.

سفر آنگاه راحت‌تر است که بار بر دوش کمتر، و سبکبار آنکس که دنیا را موطن خویش ندانست و جز در جمع توشه آخرت اندیشه نکرد. از علایق دنیوی برید و شراب انس با حق نوشید.

و ما در این کتاب برآنیم تا شما را با سفرهای گوناگون و آداب آن آشنا سازیم. سفر برای گردش و تفریح، سفر برای زیارت و تسلیم، سفر برای عبادت، سفر برای گریختن و... سفر بسوی رب العالمین و براستی سفر است که اخلاق را برهنه کند و پوشیده‌ها را آشکار سازد. سفر انسان را پاکیزه سازد و شخص تا در یک مکان متوقف است تغییر نپذیرد.

و سفر برای عبرت گرفتن و تجربه آموختن است، از نیکی‌ها و پلیدی‌ها، از آنچه دیگران کردند و ثواب خویش گرفتند. «فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ، وَ مَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ»^(۱)

چه زیباست همت دلیران که در این سفرهای گوناگون خود را شناختند و محبوب خویش یافتند. امید است همگی ما در پایان این سفرها، سبکبار و با امید به فضل و رحمت واسع الهی در جنت المأوی رب العالمین مسکن گزینیم و چون پیش در نعم و خوبیهای او غرق شویم.

